

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserat do 30 petit à Din 2.— do 100 vrst Din 25. od 100 do 300 vrst à Din 3.— večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo in upravnštvo

Ljubljana, Knašlova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošti ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

PANEVROPA PROTI AMERIKI

Danes so stopile nove ameriške carinske tarife v veljavu — Ogorčenje v Italiji in Franciji — Evropa naj složno nastopi proti Ameriki

Washington, 18. junija g. Predsednik Hoover je podpisal nove carinske tarife. Danes opolnoči stopi torej v veljavu nov carinski zakon.

Rim, 18. junija AA. »Gornale d' Italia« prima obširni članek o merah, ki naj jih Italija podvzame, da se ubrani težkih posledic, ki jih lahko prizadenejo italijanski trgovni nove carinske tarife Zedinjenih držav Severne Amerike. List pravi, da je potreben složno delovanje vseh faktorjev, da obranijo drž-

vo pred škodo, ki jo lahko prizadenejo italijanski agrarni in industrijski proizvodnji nove ameriške tarife. V tem pogledu Italija tudi že sedaj stoji slab, ker je njen trgoviška bilanca z Zedinjenimi državami severne Amerike leta 1929 z 1896 milijonov lir pasivna. Nadalje pravi list, da si mora Italija najti in zasigurati velika tržišča za svojo produkcijo, zlasti v Aziji in Južni Ameriki, kjer so našle tržišče za eksport tudi Velika Britanija, Nemčija in Zedinjene države Severne Amerike. Ita-

lija mora biti pozorna, da ne ostane izolirana glede eksportnih tržišč.

Pariz, 18. junija AA. »Avenir«, ki je v temi stikih s francoskim državnim tainikom Poncetom, piše, da bi moral francoski narod odgovoriti na nove ameriške carinske tarife z bojkotom ameriškega blaga. Nove ameriške carinske ogrožajo Evropo v celoti, zlasti pa Francijo. Drugi pariški listi predlagajo, naj se uvedejo panevropske carinske tarife ter čimprej doseže gospodarsko sodelovanje Evrope proti Ameriki.

Ozadje izgona majorja Pabsta

Major Pabst je hotel omogočiti povratek Habsburžanov — Izgnan je bil baje na zahtevo inozemstva

Dunaj, 18. junija. Izgon bivšega nemškega majorja in glavnega akterja avstrijske Heimwehr je še vedno predmet žahnih razprav v vsej avstrijski javnosti. O vzrokih njegovega izgona se širijo najrazličnejše verzije. Heimwehrski vale glavno krivdo za ta dočela nepričakovani korak dunajske policeje na notranjega ministra Schumuya, ki da je storil to iz maščevanja, ker je prišel z vodstvom Heimwehrja po zadnjih dogodkih v oster konfliktu. Zvezni kancelar dr. Schober je na včerajšnji seji Narodnega sveta sicer avtentično pojasnil, da je bil odrejen izgon majorja Pabsta zaradi njegovega stalnega rovarenja proti državnim avtoritetom, kar je za inozemca, ki uživa gostolubnost tujje države, vsekakor nedopustno.

V javnosti pa se vzdržujejo klub temu o vzrokih Pabstovega izgona govorice, ki jih označujejo tudi vodilni heimwehrski krogovi za dokaj točne. Po verzijah je izgon majorja Pabsta v zvezi z habsburškimi aspiracijami in utihovimi restavracijskim načrtom. Major Pabst je hotel izvzeti v Avstriji preverat in omogočiti povratek Habsburžanov. Ti njegovi načrti avstrijski vladni misli bili neznani in je zato samo čakala na ugodni trenutek, da jih prepreči. Sedaj, ko je po zadnjih dogodkih nastal v Heimwehrju razkol, je smatrala vladna za primerno priliko, da prekriža Pabstove račune in se ga za vedno reši. Avstrija je bila na to opozorjena od inozemstva, in kancelar dr. Schober je dobil na svojem nedavnem inozemskem

potovanju jasen miglaj, naj napravi Pabstovemu rovarevanju konec.

Iz gotovih, Heimwehrju zelo bližnjih krogov pa se zatrjuje, da je sledil izgon na direktno zahtevo neke sošedne države, ker je bilo znano, da je major Pabst v načrtneih odnošajih s Heimwehrju slčno organizacijo druge avstrijske sosedje napram kateri se je obvezal, da jo bo podpiral v primeru morebitnih konfliktov. Dotična država je v tej zadevi vnevrenila že pred časom pri avstrijski vladni in zvezni kancelar je dal že takrat zagotovo, da bo vladna poskrbela za to, da ostanejo Pabstovi načrti sami načrti.

Zatrjuje se tudi, da je major Pabst hotel najprej odpotoviti na Madžarsko Šeče v zadnjem hipu si je premisil ter se odločil za Italijo, kjer je imel večjo sigurnost gostolubnega sprejema.

Berlin, 18. junija. »Börsenkurier« razpravlja o izgonu majorja Pabsta ter piše, da je to višek Schobrove zmage. Kljub največjim težavam je znal dr. Schober utrditi avtoritet oblasti, pomiriti in notranjosti ekstremne elemente, izboljšali odnosje na zunaj in je pripravil vse za najtejše velikega inozemskega posojila. Izgon majorja Pabsta je logična posledica Schobrove pojmirjene politike, ker v urejeni državi ni prostora za kake Pabste. V ostalem je komaj verjetno, da se bo major Pabst počutil dobro v Italiji, ki je bolj naklonjena Schobru kakor pa Pabstu.

Razprava o skrajšanju delovnega časa v rudniških podjetjih

Zaradi nemškega predloga, naj bi na konferenci dela

se izvzeli premogovniki, je nastal v Ženevi oster konflikt

za skrajšanje delovnega časa v rudniških nastala težka situacija. Nemška vlad je stavila predlog, naj se izvzamejo iz konvencije rudnikov rujavega premoga in lignita ter uredi delovni čas v teh rudnikih v posebni konvenciji, o kateri naj bi se razpravljalo na prihodnji mednarodni delovni konferenci leta 1931. Dočim je včeraj prevladoval vtis, da je v komisiji večina za nemški predlog, se zdaj danes popoldne, da temu tako. Delojemalc si se danes dopolne izjavili proti nemškemu predlogu. Vršijo se še pogajanja, da se doseže sporazum.

Revolucija v Boliviji

Upor proti predsedniku Silosu — Kravni boji med vladnimi četami in uporniki, ki so zasedli mesto Vilacón

Newyork, 18. junija. Kakor poročajo iz Buenos Airesa, je izbruhnila v Boliviji kravna revolucija. Revolucionarje vodi bolivijski tajnik bolivijskega poslanstva v Rio de Janeiro Robert José A. Naperjena je predvsem proti predsedniku republike Johnu Silosu, ki se je zameril širokim množicam s svojo samovoljnijo. Vr-

bi med vladnimi četami in uporniki je bilo na obeh straneh mnogo ranjenih in mrtvih. Uporniki so zasedli mesto Vilacón, kjer je sedaj njihov glavni stan. Zdi se, da so uporniki v nadmoči, ker se jim pridružujejo tudi oddelki vojaških čet. Predsednik Silos se je obrnil na severoameriško vlado za pomoč.

2000 otrok od vročine onesvestilo Pariz, 18. junija. Po vestih iz Barcelone se je pri sprevodu povodom neke šolske svečanosti zaradi silne vročine onesvestilo 2000 otrok. Devet otrok je na solnčarici umrl, stanje 30 pa je brezupno.

Amerika noče oboroževati sovjeto New York, 18. junija. Neka ameriška tvorница letal je prejela od sovjetske vlaže naročilo za dobavo 20 vojaških bombnih letal. Ameriška vlada je tvornicu izvršitev tega naročila prepovedala.

SLOVENSKI NAROD

PODRUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošti ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

Odmev niških atentatov
Tudi inozemski tisk pripisuje niške eksplozije makedonstvujuščim. — Bolgarski tisk preklicuje prvotno pričnanje

Beograd, 18. junija. »Politika« poroča, da prinašajo italijanski časopisi daloša poročila o eksploziji peklenskih strojev v Nišu. Zarino je, da v vseh teh najbolj globok odmev v evropski javnosti. Bolgarski makedonci ne skrivajo svojih ciljev. Oni, ki jih pozna bolje, kakor kdorkoli drugi, so bolgarski politiki, ki morajo prenašati direktno posledice takih komitskih zločinov. Čudno je samo to, da oni, ki danes upravljajo Bulgarijo, še vedno ne razumejo, kolikoga pomena bi bila balkanski Unija za neutraliziranje podvijov takih prevrtnih erlementov. Nedavne izjave g. Ljapčeva, ki so bile polne sumne v mogočnost uresničenja balkanske Unije, so samo ohrabreli makedonstvujušče.

Sofija, 18. junija M. Prve dni po znani eksploziji peklenskih strojev v Nišu z daljšimi članki, v katerih pripisuje ta čin makedonskemu komiteju iz Sofije. Listi smatrajo, da hoča na ta način makedonski komite predstaviti Evropi moč ireditističnih težanj na Balkanu in še bolj zatrupiti odnose med balkanskimi državami hoteli s tem onemogočiti ustvarjanje balkanske Unije. Ob tej priliki piše atenski list »Hestija« med drugim:

Zalostno je dejstvo, da se v toliko, v kolikor se izboljšujejo odnosi med balkanskimi državami, množe tudi zločinski naporji bolgarskih komitov, da bi izvrale nove spopade in sovraštva med balkanskimi državami. Ni nobenega dvoma, da je prisposobljen eksplozijo bomb na niški železniški postaji pod bolgarskim komitem. Qui so bili, ki so se to pot odločili, da izvrše svoje zločinske

Na potu k sporazumu med Indijo in Anglijo

Anglija je pripravljena priznati Indiji pravice dominijona — Tudi indski nacionalisti

Bombay, 18. junija. Po zadnjih poročilih se je položaj v Indiji znatno pomiril. Kakor poročajo, se vrše med nekimi indskimi voditelji in vladnimi zastopniki pogajanja, ki naj bi dovedla do pomirjenja med Anglijo in indskimi nacionalisti. Kakor doznavajo, je angleška vlad pripravljena v kar največji 'neri' ugoditi indskim željam po samostoni upravi, ki naj bi dosegla v razmeroma kratkem času neokrnjen značaj dominijona.

Angleška vlad želi, da bi prišlo v vprašanju vladne oblike v Indiji do sporazuma, predno se sestane imperijalna konferenca v Londonu. Ob tej priliki bo do razpravljali tudi o indskem vprašanju na temelju poročila, ki ga je izdelala ustavna komisija pod predsedstvom Simona Zmerni angleški politični krog: pri-

v Palestini

Zopet nemiri

Jeruzalem, 18. junija. Zaradi bližnje ju-

stifikacije treh Arabcev, ki so bili obsojeni na smrt povodom izgredov proti židovskemu prebivalstvu, je nastalo med palestinskim Arabci velikansko razburjenje. Pri guvernerju se je zglašila arabska deputacija, ki je naprosila guvernerja, naj usmrtil odredi, ki izprosijo milost za obsojenice. Ker se vladne oblasti boje, da bo množica napadla jutrišnico in skušala rešiti obsojenice, je vojaštvo s tanki in s strojnimi puškami zastražilo vse dohodek k zaporu. V Jaffi je bila v protest proti justifikaciji proglašena generalna stavka in zaprla so vse trgovine. Demonstranti so včeraj zjutraj ranili poveljnika angleške policije kapetana Scotta, ki je razganjal arabsko množico v bližini mošeje.

Strela udarila v cerkev

Bukarešta, 18. junija. V okraju Foga-

ras je divjalo včeraj popoldne strašno neurje. V občini Soar so se zbrali vaščani v cerkv v molitvi. Med molitvo pa je udarila strela v cerkev. Tri osebe so bile ubite, 10 težko ranjenih, neka ženska pa je popolnoma ohromela. Nesreča je nastala med prebivalstvom, ki je na zelo nizki kulturni stopnji, naravnost strašen vtič.

Borzna poročila.

INOZEMSKIE BORZE.

Curitiba, Beograd 9.1275, Pariz 20.2675,
London 25.09, Newyork 516.50, Bruselj
72.05, Milan 27.05, Madrid 60.25, Amsterdam
207.65, Berlin 123.21, Dunaj 72.84, Sola-
fia 3.7375, Praga 15.31, Varšava 57.87, Bu-
dapest 90.30, Bukarešta 3.065.

Nikar ne obupajte,
kajti Vaša obleka bo
zopet kakor nova, ako
jo perete z

LUX -ovim
milom v luskah

Zgradba pravoslavne cerkve v Ljubljani

Zastopnika ljubljanske pravoslavne cerkvene občine v Beogradu — Zahvala patrijarhu Varnave županu dr. Pucu

Ljubljana, 18. junija.

V Beogradu sta se mudila predsednik ljubljanske pravoslavne občine protovjerej g. Dimitrije Janković in tajnik g. Kravos. Delegata sta obiskala več uglednih oseb in poročala o akciji za zgradbo pravoslavne cerkve v Ljubljani. Predsednik beograjskega podobozra za zgradbo cerkve v Ljubljani, bitoljski episkop g. Josif, je sprejel delegacijo nadvise ljubježnico in jo predstavil tudi Nj. Sv. patrijarhu Varnavi. Nj. Sv. patrijarh je sprejel delegata prav prisrčno. Predsednik občine g. prota Janković je izrazil patrijarhu čestitke ljubljanskih pravoslavnih vernikov k njegovemu izvolitvi za patrijarha. Vidno vrzadoščen je novi patrijarh naročil delegaciji, naj pozdravi vse vernike in jim izroči njegov arhijerejski blagoslov.

Nj. Sv. patrijarh se je zelo zanimal za akcijo zgradbe nove cerkve v Ljubljani in je z veseljem vzel na znanje poročilo delegatov, da akcija lepo napreduje. Zelo je bil novi patrijarh vrzadoščen nad velikodušnostjo mestne občine ljubljanske, ki je dala lepo stavbiče na razpolago in tudi namen prispevala za novo cerkev. Nj. Sv. je na-

ročil delegatom, naj izrečeta mestaemu županu g. dr. Pucu posebno zahvalo za veliko naklonjenost, ki jo občina izkazuje pravoslavnim vernikom v Ljubljani. Tudi je bil vrzadoščen nad poročilom o darovih, ki jih ljubljanska pravoslavna občina sprejema do prijateljev brez razlike vere in prepranja. Želi vsem, ki so darovali za novo cerkev, največ božjega balgoslova.

Delegaciji je naročil, naj se takoj prične z gradbo, da bo cerkev že letos pod krovom. Obljubil je vso svojo pomoč in tudi sam takoj dal svoj prispevek in se vpisal v zlato knjigo. Delegacija je bila tudi pri arhitektu g. Momiru Korunoviču in si ogledala končne načrte. Konstruktor arh. Korunovič je z delom pri kraju in bo sredi julija končal ogromno delo. Predvidoma se bo že koncem julija ali prve dni avgusta posvetil temelj novi cerkvi. Posvetitev temelja se bo izvršila kar največnejše.

Delegata sta se zglasila tudi pri beograjski občini, kjer ju je sprejel podžupan Nikola Krstić in jima obljubil večjo podporo.

majolika je elegantna tasa z raznobarvnim predmetom ornamentom in kakša je od vseh strani vrnovljena in dskretna risba s kopalič in vasico na načni beli vazič. To so dragutji keramične umetnosti in zopet apeliramo na vodstvo šole, naj že uvede svojo marko, ki jo bo gotovo, prej ali sčel spoštoval vsak zbiralec z dobrim okusom.

Kakov naročeno za naša moderna stanovanja so pa tudi krasne statuete po Dolinarjevih skulpturah. Fant in dekle v narodni nošti, rafinirano elegantna Madona, slavni sv. Krištof in druge z razstav značne plastike so v majoliki še mehkeje in slikovitejše, da bi ih človek najrale vse razpostavljal okrog sebe po stanovanju in sedel ure in ure med njimi. Sploh nam je keramična šola izdelala tako odlične statuete, da nam ni treba kupiti nobene tuje vase ali statuete, ker je naše blago tako dobro in lepo, da tudi najbolj razvijeni amater ne pride več v zadrgo — ampak premalo, mnogo premalo keramična Šola producira, da bi se lahko vsakdo nasljal na njenih izdelkih, zato naj se pa hitro poveča in razširi, že sedaj pa lahko s ponosom rečemo, da imamo svojo domačo keramično umetnost visoke cene in pomenu.

Kiparska in rezbarska šola je razstavila letosno ročno izdelke učencev pod vodstvom prof. Franceta Kralja in eksternega prof. akad. kiparja Franca Bernerkera, ki je šele pred nekaj mesecem prevzel učence obolelega prof. Repiča. Kralj nam je ustvaril izvrstno arhitektono plastiko in požlahtnil tudi male detajle naših poslopij, saj je naučil svoje učence, da ne prezirajo več niti monogramov, napisov in števil. Da, njegov rezani napisi so umetnine, kakor so umetnine njegove male plastične, piakte in dekorativni reliefi. Bernerker se drži starega in vedno veljavnega načela, da je podlaga vsake umetnosti popolno obvladanie tehnike, zato da učence naučil tudi zlatiti in patinirati, na klasičnih modelih pa zbuja učencem smisel za plastičnost. O, koliko je kiparjev, ki ne vedo, kaj je plastično, zato imamo pa tako malo monumentalne skulpture, čeprav so kipi velikanski, monumentalno pa deluje tudi statueta, če je res plastična. Poglejte samo Kraljeve živalske kipe in piakte! Delikates!

Dominiral pa na razstavi izdelki arhitektonsko - gradbenega odseka Tehnične srednje šole, kjer poučuje prostoročno risanje znani naš slikar prof. A. G. Kos s takim uspehom, da z vso pravico govorimo o njegovi šoli v naši umetnosti, ki bodo z nej izšli mojstri domače stanovanjske umetnosti, res moderne in kultivirane. Od kompozicije preprostega ornamenta in tater efektnega plakata pa do dekorativnih panneaujev in barvnih skic interijerov in celih stavb vse nam priča, da nam Kosov: učenci lahko dobavijo res udobne in lepe domove od klijuke na vratih pa do veternice na slemenu, od praktičnega ogriješka pa do arhitektonsko popolnega klasnika. Ta mojster budi talente in jih vzgaja, da že učenci lahko pokazejo, take skice kakor so Orličev hall v oljini, rjava, vihordični in vijoličasti barvi, ornamentalne figure plesalcev in plesalk, Slamičeva barvana skica vile, Čimpermanov redči kažpot in Rozmanova ladja ter apartni Breznikovi konji — vse v novih sodobnih barvnih harmonijah najkultiviranješega okusa. Ne zanemarja ornamentalne pisave, niti slike, kakor vidimo na akvarelnih pokrajnah in na portretih Prekmurca Jakoba. Še če učenec kopira gipsasti model, vidi tudi svoje sovražnike v ozadju in ne samo mrtev sadre. A. G. Kos je mojster, da ga nam upravljeno zavidajo tudi najslavnnejše šole inoziemstva, direktor Reissner pa vodja Šole, ki s svojo energično roko podpira vsa zdrava stremljenja in gleda bistro v božnost, kjer zore bogat: plodovi smotrenega dela Tehnične srednje šole — doba vsega naše kulture.

Ante Gaber.

Praznovanje praznikov

Kr. banska uprava v Ljubljani ugotavlja z ozirom na članek pod naslovom »Naši banski uprave«, ki je izšel v »Slovenskem Narodu« št. 130 z dne 10. junija 1930, da ni res, da ni zakon o praznikih z dne 29. IX. 1929, Uradni list št. 401/100 z dne 9. X. 1929, uredil praznikov, ter povzročil, da je nastal pravcati kaos v praznovanju. Omenjeni zakon je praznike obvezljivo uredil za katolike in za pravoslavne, ki imajo enako število dnevno priznanih kot praznike. Na zakonsko ureditev tega vprašanja je uradništvo seveda vezano.

Binkoštni ponedeljek za katolike ni priznan kot praznik iz razloga, ker ga je nova cerkvena zakonodaja kot takega odpravila. Tudi v večini drugih držav se sedaj ta dan ne praznuje niti uradno niti vsled običaja. Tako je razumljivo, da binkoštni ponedeljek tudi po našem zakonu o praznikih ne velja kot prazničen dan.

Trditev, da ne velja Marijin praznik dne 25. marca samo za resor ministristva notranjih zadev, ni točna, ker velja zakon o praznikih za vse resore.

Trditev, da zakon o praznikih v § 7. pooblašča bana, da Izda potrebnava navodila, je treba popraviti v toliko, da omenjeno določilo tu ne prihaja v poštov, ker se nanaša samo na slučaje, ko se po strem običaju praznuje patroni.

V kolikor pa so izšle glede praznikov uradne opozoritve in pojasnila, so temeljila na zakonu.

Citirani članek navaja tudi v zvezi s praznik, da imajo nekateri nameščenci premalo odmora. Na to je ugotoviti, da prazniki po svojem bistvu niso radi uradništva, marveč je to vprašanje za državne uslužence rešeno v uradniškem zakonu.

Zagovoril ga je.

— Dragi dijaki, sedaj vam bom demonstriral kroženje planete Marsa. Moj klobuk predstavlja Marsa. Ima-l kdo še kako vprašanje, preden nadaljujem?

— Da, gospod profesor, ali je Mars objudjen?

Iz stare Ljubljane

Telovo — Župan Hradecky — Občinski izdatki

ke ljubljanskih občanov v mestnem razredu pri Sv. Petru, 80 goldinarjev letne plače in da je mestna občina izplačala leta 1844

svojim 8 vpoškocem skupaj 1220 goldinarjev pokojnin, vidimo, da je bila že l. 1844 v splošnem mestna služba na ljubljanskem rotovu precej dobro organizirana in za takratne primitivne hčišč in hiš, ki so se gnetile ob bregovih Ljubljance in okrog strmega potoka slikovitega Grada.

Zivljenje takratne Ljubljane, ki se ni poznala že železnice, je bilo enolično, in mirno; samo tupačam, ob posebnih prilikah, je mestno prebivalstvo oživelj in se razobil. Med te posebne prilike so takratni solidni Ljubljanci steli tudi praznik Telovo in na ta za Ljubljancane velik dan so prislušnili v mesto tudi številni kmečki okolicani.

Dan pred tem praznikom je maloštevilne mestne ulice temeljito pometel cestni pometec Josip Blaž, ki je leta in leta skrbel za snago mesta, za kar je prejel od mestne občine mesečno po 12 goldinarjev.

Vse mesto je bilo

vsako leto na Telovo

na nogati in dolga senklavška procesija se je med pritravjanjem zvonov — kot danes — počasi pomakala po posnaženih mestnih ulicah ter med razsvetljenimi in s cvetjem ozaljanimi okni ljubljanskih hiš. Med procesijo je pa na Gradu povejaval artillerijski poročnik Novak svojim topničanjem, ki so palili topovske strele, ter tako poveljevali sijaj cerkvene procesije. In teh topovskih strelov med senklavško procesijo na Telovo ni bilo nič manj — kot 60 vsako leto!

Tako beremo namreč v glavnem knjigi mestnih izdatkov, da je ljubljansko mestno načelstvo l. 1844 izplačalo artillerijskemu poročniku Novaku za teh 60 topovskih strelov za takratne ljubljanske primitivne razmere prav čedno vsoto 53 goldinarjev 32 krajcarjev.

Med topovskim streljaniem na Telovo sta neutrudno zvonila z grajskimi zvonovi požarna čuvajata Jubel in Zupanc Josip, ki sta dan na dan tudi navajala in mazala grajsko stolpno uro, za kar jima je izplačevala mestna blagajna — obema — 10 goldinarjev na leto. Rotovško stolpno uro je pa navajalo in mazalo celo leto 1844 Josip Karlinger in prejemal zato od mestne občine 20 goldinarja na mesec. Dolžnost grajskih čuvajev je tudi bila opozarjati mazane s topovskimi streli na izbruh požarja v mestu: in leta 1844 je moralno v Ljubljani čestotek gorjet, ker sta to leto porabilo požarna čuvaja na Gradu kar za 4 goldinarjev smodnika.

V tistih časih je Ljubljani načeloval kot 8. mestni župan zaslужen Janec Nepomuk Hradecky.

Ki je županoval skozi 27 let in sicer od l. 1820 do 1847. Kakor posnemamo iz glavne knjige mestnih izdatkov, je l. 1844 izplačevala Ljubljana svojemu županu po 100 goldinarjev plače na mesec; poleg te vsote je župan Hradecky prejel tudi letni pavšal 964 goldinarjev 3 krajcarjev letno po 18 sežnjem dnu, ki jih je mestna občinska uprava plačevala Izancem po 4 goldinarjev za seženj.

Za županovanje Hradeckega je bil ljubljanski magistrat obenem tudi davčni urad za mesto Ljubljani, in

mesto knjigovodstvo je l. 1844 štelo cete tri uradne osebe: 1. blagajnika, 1. pšarja in 1 slugo. Vsem tem trem svojim uslužencem je nakanovala ljubljanska občina skupaj 116 goldinarjev plače na mesec.

Magistratne posle

so takrat opravljali: 2 svetnika, 1 tainik, 1 aktuar, 5 kanclistov, 1 vodja zemljiške knjige, 1 protokolist in 1 tržni sodnik: obenem je služilo takrat magistratu tudi dvoje slug. Za zdravstvo ljubljancov je skrbelo dvoje mestnih zdravnikov in 1 mestni ranocelnik. L. 1844 je imela torelj Ljubljana skupaj 17 mestnih uradnikov in 3 stuge ter je vse t. uradno osobe veljalo ljubljansko občino celo leto 11.425 goldinarjev 90 krajcarjev.

Policistična služba

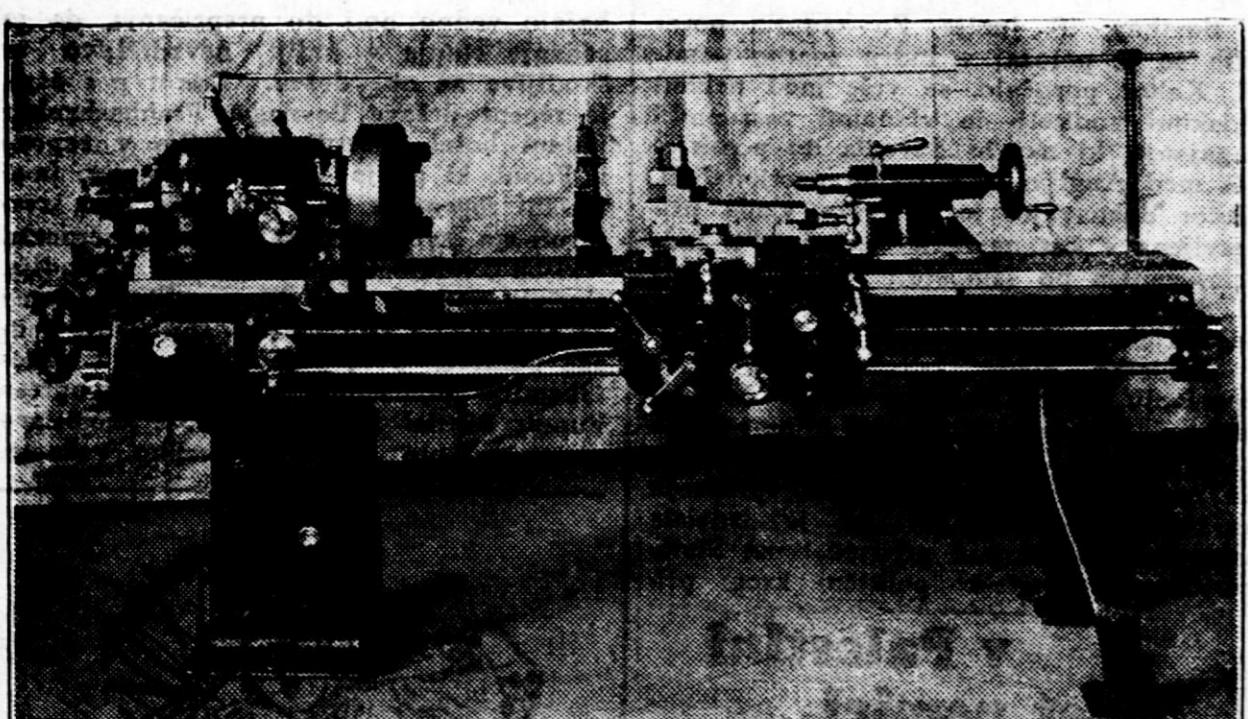
je bila v tistih časih — kot danes — v Ljubljani in državni upravi, mestna občina je pa morala vzdrževati ljubljanske policijske in odgovorne zapore ter skrbeti za nabavo službenih oblike ljubljanskih policijskih ali »tertravtov«, kakor so takratni ljubljanci nazivali te javne organe. Nadalje je morala mestna občina prehranjevati odgnance in jetnike v policijskih zaportih ter plačevati — kot danes — držav: svoj prispevek za vzdrževanje policijske službe v mestu. Tako je mestno načelstvo l. 1844 izplačalo državski dvoje policijskih zapor: prehrana in zdravila jetnike in odgnance ter policijske oblike so pa stale mestno občino 1061 goldinarjev 21 krajcarjev, skupaj torej 9029 goldinarjev 71 krajcarjev.

Ze v starji Ljubljani je skrbela mestna občina tudi za svoje onemogle, obvožane in osirotele meščane.

V l. 1844 je namreč občinska uprava ljubljanska izplačevala mestnim obvožcem takozvane »almozne«, t. j. ubožne podpore, vzdrževala svojo ubožno hišo na Karlovački cesti ter dajala bolehnim ubožnim zdravila, kar je vse veljalo ljubljansk, občino 2157 goldinarjev 6 krajcarjev.

In ako še navedemo, da je izplačala občinska uprava l. 1844 mestnim osoñoškim učiteljem Luki Sušniku, ki je poučeval v mestnem razredu v Trnovem, 92 goldinarjev letne plače, in mestnemu učitelju Karlu Götzlu, ki je poučeval otro-

SREČA
— Kakšno srečo imam, dežnik, ki si mi ga zadnjič posodil, sem pozabil v tramvajskem vozu.
— Zakaj pa imenuješ to srečo?
— Saj bi bil lahko pozabil svojega.

V strojni delovodski šoli izdelana enojeremična stružnica

nem, vi pa ne odlasajte z obiskom, ker je razstava odprta le do 22. t. m. Hvaležni mi boste za opozorilo, da s' jo ogledate in se sami preverite, da je razstava Tehnične srednje šole več kakšna šolska razstava, pač je pa razstava sama že šola, kamor naj se gredo učiti vsi oni, ki skrbe za stare lajne in stare viže ter delajo dolgočas z neodprtijivo potrato mlade energije svojih učencev za trudopolno delo brez smotra. Na večini šol stupیدna plonkarja ubija vse veselje do samostojnega dela in ustvarjanja, zato pa pri naših se vedno bega svet toliko umetniških kastrovat, bednih rokodelcev brez zagona in razmaha, brez poletja in duha. Vsak delo brez smotra je sterilno. Vsi predmeti pa, ki so razstavljeni na Tehnični srednji šoli, imajo pa svoj jasno določeni namev na prav nobene risbe ali skice ni na razstavi, kjer bi ne vedeli čemu je namenjena, po drugih šolskih razstavah pa vidimo navadno le risbe in ornamente brez praktičnega posamezne, ki so nastale le zato, da se učenci urijo v risanju in z vednim ponavljanjem ornamentov brez pomena zapravljajo čas.

Najbolj pomorna je šola na kovinsko enojeremičen, stružnico, ki se zato, ker je enojeremična in ne rabí prestavljanja jermena, imenuje tudi bazostružnico. Izdelali so jo gojeni strojne delovodiske šole pod vodstvom strokovnih učiteljev. Karel Kunaver poučuje strojno klijučavnico, rezkanje, skobljanje in vrtanje; Josip Mrtić kovinsko strugarstvo; Alojzij Sajevec kovaštvo, Ivan Tavčar pa modelno mizarstvo, po teh modelih je pa vse strojne

Kaj ponujajo KDE Ljubljani

Poročilo občinskih svetnikov dr. Fetticha in inž. Ditricha o načrtu pogodbe, ki so ga Kranjske deželne elektrarne predložile mestni občini Ljubljanski

V naslednjem objavljamo poročilo, ki sta ga predložila odsek Ljubljanskega občinskega sveta za proučitev načrta pogodbe KDE z ljubljansko mestno občino o dobavljanju električnega toka občinska svetnika dr. Fettich in inž. Ditrich, ki sta se v imenu odseka pogajala o njem z zastopniki Kranjskih deželnih elektrarn. Poročilo pravi:

Banski osnutek, ki nam je bil predložen, določa v čl. 7 sledče:

»Vso potrebo električno energijo bodo dobavljale Kranjske deželne elektrarne Ljubljani proti odstopitvi dela brutto-dohodkov Ljubljane od prodaje električnega toka in sicer na sledeči način:

a) Dokler znašajo letni brutto-dohodki Ljubljane od prodaje toka Din 10 milijonov 450.000, plača Ljubljana elektrarnam za celotno dohavo električne energije Ljubljani Din 3.850.000 in se obenem obvezuje, da vneset v fond za obrestovanje ter amortizacijo investicij za povečanje centralne (postavitev turbo-agregata) ter gradnje zveznega voda med ljubljanskim centralom in oddajno transformatorsko postajo v Črnici letno Din 1.850.000—.

b) Dokler se gibljejo letni brutto-dohodki Ljubljane od prodaje toka med Din 10.450.000— in Din 13.250.000—, pride pod elektrarnam za celotno dohavo električne energije Ljubljani znesek Din 3.850.000— in vsakokratni del brutto-dohodkov med zgoraj navedenima zneskoma. Tudi v tem slučaju vneset Ljubljana v pod a) v navedeni fond letno Din 1.850.000—.

c) Kakor hitro presežejo letni brutto-dohodki Ljubljane od prodaje toka vsoto Din 13.250.000—, se od njih odbije znesek Din 1.850.000— za pod a) navedeni fond, preostane pa se deli med obema pogodbenicama po kluču 58.33 za elektrarne in 41.67 za Ljubljano.

d) Ljubljana mora uporabljati pod a) navedeni fond za obrestovanje ter amortizacijo investicij za povečanje centralne (postavitev turbo-agregata) in za zvezni vod med oddajno transformatorsko postajo v Črnici in ljubljansko centralo. V slučaju, da se tekmo pogodbene dobe zmanjšajo v to svrhu potrebne obresti in anuitete, se od brutto-dohodkov odbija, jo le faktenčno zanje potrebnih zneski, ostane pa se deli med obema pogodbenicama po kluču, navedenem pod c).

e) Elektrarne se obvezajo prispevati vsako leto Din 300.000— v fond za obrestovanje in amortizacijo investicij, ki bodo potrebne za izvrševanje priključkov bodočih konzumentov na ljubljansko omrežje, pod pogojem, da vsako leto vloži v navedeni fond Ljubljana enak znesek. Ta fond morata upravljati obe pogodbenici po načelnih paritetih.

f) Ako bo moralna Ljubljana kriti v svojem okolišu (čl. 5.) potrebo na električni energiji, deloma ali celotno in lastne centralne, sme odbiti od brutto-dohodkov, ki jih mora oddajati glasom te pogodbe Elektrarnam, za vsako kilovatno uro, merjeno na zbiralnicah v centrali Din 1.08.

g) V slučaju, da bo Ljubljana dobavljala tok elektrarnam izven okoliša označenega v čl. 5.) morajo Elektrarne to dohavo plačati po ceni Din 1.08 za kilovatno uro. Ta plačila pa se ne upoštevajo pri preračunu pod točko 1. b) omenjenega presežka brutto-dohodkov, temveč se obračunajo posebej.

Cene električne energije, kakor so razvidne iz priložene normalne tarife, ki tvoriti bistven del te pogodbe, se smejajo izpreminjati le v sporazumu s Kranjskimi deželnimi elektrarnami. Prav tako so vezane na sporazum oba pogodbenic vse izjemne cene, ki bi se v bodoče dovoljevale, posebno pa še eventualne nove brezplačne dohavo električnega toka. Vendar pa morajo pristati Elektrarne na vsako izpremembo cen navzdol, ki bi jo zahtevala Ljubljana, če so že kje v dravski banovini pristale pod enakimi pogoji in v podobnih razmerah na enake cene toka najemnega v isto svrhu in pod istimi kriteriji odjemanja.

Nasprotno mora tudi Ljubljana dovoliti, da se sme v njenem območju oddajati tok industriji po nižji ceni, kakor pa je določena v priloženi normalni tarifi.

Elektrarne smejajo tudi odkloniti konzumenta, če bi sicer vsed nizkih cen od dohoda toka in pri delitvi dohodkov po kluču, navedenem pod c), nastala za elektrarno efektivna izguba pri oddaji toka, če se ne doseže v takem slučaju drug poseben sporazum.

Elektrarne oddajajo Ljubljani za cestno razsvetljavo električno energijo brezplačno v izmeri, ki odgovarja današnjemu stanju. V bodoče sme Ljubljana porabititi vsako leto za 2% več brezplačnega toka za cestno razsvetljavo, kakor pa v prejšnjem letu.

Načrt pogodbe, ki ga je predložila banska uprava MOL (mest. občini Ljubljanski) glede preskrbe Ljubljane z električnim tokom iz KDE (kranjskih deželnih elektrarn) predvideva tri faze pogodbenega razmerja:

a) Dokler znašajo letni brutto-dohodki MOL od prodaje toka samo toliko, kolikor so znašali v letu 1929, t. i. 10.450.000 Din. plača Ljubljana KDE za celotno dohavo električne energije letno 3.850.000 Din, to je toliko, kolikor so stali MOL v letu 1929 izdatki za premog, mažo in del tehnične službe; vrla tega je MOL dolžna porabititi od svojih brutto-dohodkov letno 1.850.000 Din za obrestovanje in amortizacijo investicij povečane centralne ter zveznega voda od Ljubljane do Črnice, kjer bi stala transformatorska postaja.

Sokol

Sokol Šiška obvešča brate in sestre, ki so se prijavili za zlet v Beogradu, da dobe legitimacije in znake pri br. Tušarju do 19. t. m. od 2. do 6. popoldne.

— Radiotvrdi. Pribordanj nedeljo, 22. t. m. popoldne jma naš Sokol na letnem telovadništvu pri Sokolskem domu javen telovadni nastop, pri katerem sodeluje sokolska godba iz Jesenice. Ministrstvo za promet je dovolilo zunanjim posetnikom na železnici 75 odstotni popust. Začetek je točno ob 16. Po nastopu se vrši v Sokolskem domu zavava s plesom.

V spomin zaslужnemu možu

Marijbor, 18. junija.

Pretekli teden je umrl v nekem sanatoriju na Dunaju nadgeometer g. Josip Gvajc, brat v mariboru živečega deželnega Šolskega nadzornika, akademika slikarja in profesorja g. Antonia Gvajca. Njegovo truplo so preprejeti v Maribor, kjer je bil pokopan. Pokojni g. Josip Gvajc je po dovršeni višji realki v Ljubljani izvolil vojaški stan za svoj poklic ter je bil sedem let častnik. Iz vojaške službe je izstopil kot nadporočnik, ko se je poročil z gdc. Ido Sonjakovo iz Novega Sada. Postal je nato geometer in se naselil v Pliberku, kjer je bival 30 let. Kot zaveden Slovenec je moral preprejet mnoga preganjanja od nemške strani, predvsem zato, ker je takoj v začetku svojega služovanja v Pliberku pričel popravljati popačeno pisana krajevna imena. Temboli pa se je priljubil Slovencem, ki so ga v Pliberku tudi izvolili za svojega častnega občana. Ceprav je bil v službi strogi, je pa zaradi svoje pravčnosti vžval spoznavanje tudi med mnogimi poštenimi Nemci. Ko je po prevratu postal vladni komisar, je že prvega dne skoval odstraniti vse nemške napise, naslednjega dne pa je z Malgajem odslovil vse nemške uradnike v pliberški poslovnici, pri sodniji, davkanjih in v šoti. Kmalu potem je postal gerent. Delal je neumorno v korist Slovenecem. V času plebiscitnega gibanja je izvršil poskusni plebiscit, ki je prav ugodno izpadel za Slovence, žal se je pozneje resnični plebiscit pokazal v polnem nasprotnu s poizkusnim, kar ga je moreno potrl. Po plebiscitu so Nemci razpisali nagrado 20.000 kron za njegovo glavo, vendar pa je pravčasno zapustil Pliberk in se naselil v Kamniku, odkoder je bil pozvan kot šefgeometer v Maribor, kjer je ostal kot tak do svoje vpokojitve. Pokojni je bil zel, priljubljen pri vseh, ki so ga bližje poznali, ker je rad pomagal siromakom, zlasti pa dijakom. Bil je vlijeden, postrežljiv in odkritega značajna. Bodil mu ohranjen časten spomin!

TVRDKA Z ŽELEZNINO

STANKO FLORANJIČ

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35
priporoča svojo bogato začelo razne emajlirane
in aluminijaste kuhinjske posode.

Točna in solidna posrežba!

Koncert „Slavca“

Kot zadnji, že po sklepku koncertne sezone, se je v ponedeljek zvečer v Unionu oglašil izmed letos nastopivih domačih pevskih zborov tudi »Slavec«. Da je odlašanje nastopa v njegovu končno fiksiranje na dni tik pred kresom riskantno, je moral, žal, »Slavec« občutiti na svoji lastni koži, kajti dvorana je bila obupno prazna, dasi je imel koncert blag namen: pomagati z morebitnim čistim prihodom pogorelcem občine Zaluke. Navzoči poslušalci, kolikor jih je pač bilo, pa so nadomestili svojo maloštevilnost z veselim in živahnim odobrevanjem po vsaki točki. V udovini besedi sem na kratko opisal pozdravljalo in nad vse delno delo našega najstarejšega pevskega društva, ki je po mnogih krizah in bojih pod svojim zaščitnim predsednikom g. Hladnikom nemajno združalo ter se tudi pod novim pozdravljalom g. Premeljcem prerodilo in z mladostno silo in voljo započelo novo delo, in kakor je pokazal ponedeljkov koncert, srečno in nadepolno. Nato sem v par potekal razložil vsako točko programa, ki je, dasi obsegajoč 14. oziroma 12 nastopov (Lukovi dve skladbi za ženski zbor in klavir sta morali zaradi obolelosti nekaterih pevk izostati) trajal pičlo uro, kar so poslušalci z ozirom na dušno vročino v dvorani z zadovoljstvom pozdravili.

Zbor Slavca ima okoli 60 članov, katerih večja polovica so moški. Izvajanja so pokazala mladostne, vendar pogumne, odločne pevce. Nastopi so disciplinirani, pevci se zavzemajo svoje vzvišene idealne naloge ter rogo z navdušenjem tak, da celo nekateri glasovi pretemperamento uhaajo iz enote linje. Priporočam Premljcu, da po možnosti sordinira zlasti nekateri pevki pri sopranu. Moški zbor po pevski rutini in lepi zvočnosti nadkrijujejo mešavini. Ima prav imenitne base, sposobovanja vreden je solist g. Ivan Franzl, ki je prijetno zapel svoj solistični odiski v Jerebovi »Pelin-roža«.

Na programu so bile umetne narodne pesmi lahkega značaja, kakor se pač prilegajo pomlajenemu pevskemu zboru. Bil sem tu jaz, dalje Lajovic, Pavčič, Hubad in Jereb.

Vse pesmice so bile izvajane dovolj precizno, prijetno, lahkotno in v splošno zadovoljivo poslušalci. Pelin-roža se morali celo ponavljati. G. Premelj je po danim skladbam vtišal svoj individualni žig, s katerim se sicer povsodi brez pogojev ne strinjam, no, je pa dokazal, da je inteligent, podjeten, energičen pevovedec. Slavcu bi klio le v prid, aki bi ga zamenili.

Koncert je posetili: šef prosvetnega odelnika g. dr. Lončar, ravnatelj konzervatorija g. M. Hubad, predsednik ljubljanske pevske župe g. dr. A. Švigelj, ter skoraj vsi domači glasbeniki.

Slavec prav iskreno želim, da bi v bočni sezoni nastopal čimprej ter imel tedični polno dvorano.

—c.

Dnevne vesti

Iz Ljubljane

—lj Šolska razstava, Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani je bila danes otvorjena razstava, ki prikazuje kovinsko enofermno stružnico (brzostružnico), izdelano v strojni delovodski šoli, dalje ročne izdelke kiparske in rezbarske in keramičke soli ter risbe prostoročnega risanja na arhitektonsko-gradbenem odseku. Vstop je prost. Šolska uprava vabi občinstvo, naj si ogleda razstavo. Zlasti so vabljeni vsi, ki se zanimali za strojništvo.

—lj Tekma z Basty odpovedana. Tekma z Basty, ki bi se moral vrniti jučri na Telovo na igrišču Ilirije, je odpovedana, ker Basty še ni dobila vizuino za Jugoslavijo.

—lj Jugoslovenski ženski savez v Ljubljani javlja, da je moral ga Minka Govorkarjeva nenadoma odpeljati v Beograd in se vrši zato njeno predavanje o dunajskem međunarodnom ženskom kongresu prihodnji teden.

—lj Prirodznanstvena sekcija Muzejskega društva za Slovenijo vabi svoje člane na zoologičko ekskurzijo v Kočevje, ki se vrši prihodnji teden. Natancenje informacije dobre članji v petek 20. t. m. ob 12. v zoologičnem inštitutu Ljubljana. Univerza, kjer se bodo sprejemali tudi prilgojena ekskurzija.

—lj Današnji živilski trg. Današnji živilski trg je bil glede na jutrišnji praznik in dejstvo, da je sreda tržni dan, z vsem blagom izredno bogato založen. Zlasti velik je bil dovoz zelenjave in sočivja. Banatski trgovci so prideljali ogromne možnosti, saj smo vendar kmaj dobro 10 kilometrov oddaljeni od središča slovenske prosvete bele Ljubljane. V bližini bodočnosti se bomo načrte že poznaši z javno telefonsko govorilnico, da se na daljavo lahko pomenimo s prijatelji in znanci ter z obrtniki in trgovci, kar bo pač pridobitev za naš kraj.

—lj Gostilničarska pivovarna d. d. v Laškem. Pripravljivi odbor za ustanovitev gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem sklicuje vse obrtnike in interesente iz vrst delničarjev na posvetovanje, ki bo v petek 20. junija ob 16. v hotelu »Savinja« v Laškem z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo o sedanjem stanju pripravljalnih del in udeležbi bratov Hrvatov, 2. posvetovanje o določitvi dneva sklicanja ustanovnega občnega zborna. Zeli se polnočevalna udeležba, ker je posvetovanje zelo važno.

—lj Srebrna poreka. V nedeljo je obhajal v Laškem daleč za okoli znani brivski mojster in obrtniški organizator g. Blaž Zupanec v krogu svojih prijateljev srebrno poto. L. 1904 je takratni ravnatelj Delnische pivovarne g. Edvard Kukec, ki je bil duša narodnega gibanja v Laškem s pričo dejstva, da se more zagrizeno nemšurski trg samo z naselitvijo zavednih obrtnikov posloveniti, naselil več takih in med drugim narodnega brivca g. Zupanca. V slovenski narodni hiši gdje Krenerjevič, ki jo je pozneje kupil, je otvoril svojo brivsko obrt, daleč na okoli znano kot solidno in snažno. Kot zakonsko družijo je poročil gdje Antožijo Koščinino, prej kuhanico pri g. dr. Hraščevem v Celju in generalu Konradu pl. Hötendorfu in Trstu. Uglednemu paru čestitalo k jubileju!

—lj Vreme. Vremensko poročilo pravi, da ni pričakovati nobenih izprenemb. Včeraj je bilo oblačno po vsej državi z izjemo Maribora, kjer je vladalo solnočno vreme. V Zagrebu in Splitu so imeli burjo, v Ljubljani je bilo mestoma vetrovno. Temperatura je včeraj nekoliko padla in je znašala samo 23 stopinj, v Splitu pa 32. Davi je kazal barometri 761.8 mm.

—lj Človeške kosti v zagrebški ulici. Skozi sredino Zagreba držeča Margaretska ulica je imela včeraj svojo senzacijo. Ko so delavci kopali kanal neke zgradbe v tej ulici, so nenadoma naleteli na človeške kosti. Delavci so kopali bolj oprezen in izkopali so več kosti in lobanje, ki se je zrušilo pod udarcem lopate. Odkod so kosti, je pa bilo kmalu pojasnjeno in ne gre za zločine, kakor so nekateri menili. Okraj, kjer so našli kosti, je bil pred šeststo leti zagrebško predmetje. Tam je stala katoliška cerkev sv. Margarete, okoli katere je bilo tudi pokopališče. Zarazovanje Zagreba je izginilo v Jerebovi »Pelin-roži«.

—lj Epilog avtomobilske nesreče. Pred meseci se je prijetelj na cesti iz Sv. Nedelje do Ljubljane včeraj včeraj vratil. Peščnik je po tem, da se je včeraj težje poškodoval Kerhovin so-potnik neki Babić. Dužanac je vozil ovit v obliku dima s hitrostjo 80 km na uro in je zaradi tega povzročil nesrečo. Sodnik ga je obosil, da mora plačati 24.000 Din za poškodovani avto in Babiću 9000 Din za poškodovanje.

</

Avgustus Muir:

26

Krog zločinov

Roman

— Sovražila sem njen mater. Vzrok je bil ta, da mi je odturnila moža, s katerim bi se bila morala omožiti. Bila je edina hči sira Thomasa Abbotta. Hugh Langton je bil na počitnicah v Elmbridge — to je bil mlad slikar, katerega slava je začenjala rasti. Zaljubila sta se drug v drugega in čeprav jo je hotel sir Thomas omogočil sosednim veleposetnikom, je pobegnila s Hughom in pretrgala vse vezi z rodbino. Oče je ni več videl. Celo po imenu njenega moža ni poznal.

— Kje ste bili vi takrat?

— V Londonu. Hugh sem imela na sumu, da se je izpremenil, in prva vest, ki sem jo dobila od njega, je bila, da se je oženil. Ni mi pa sporočil deklanskega imena svoje žene. Ceš šest mesecev ga je pobrala pljučnica. Mislim, da me je premagala radovednost — vsaj nazivala sem ta občutek radovednost. Napotila sem se na njegov dom v Paddingtonu, kjer sem zvedela, da je umrl. Tam je bila njegova žena, dražestno dekle. Samo takrat nisem bila grda, toda razumela sem takoj, kaj so naše njegove razvajene oči na nji.

Prikrivala sem svoje občutke. Ni sem vedela, da je bil Hugh prvotno moj ženin. Občevala sem z njim kakor da sva dobri prijatelji. Toda čakala sem, da bi ji mogla v ugodnem trenutku zadati tako globoko rano, kakor ona meni. Nikoli mi ni povedala, kdo je, zdelo se mi je pa, da je iz bolje rodbine. Imela je vse lastnosti patriotske. Ko se ji je rodila hčerka, je težko zbolela. Videla sem v njenih očeh smrt. Videla sem, da se nji ne bom mogla osvetiti. Kmalu se mi je pa nudila priložnost, kakršne niti pričakovala nisem.

Bilo je po njeni smrti. V njeni sobi, katero sem pomagala pospravljati, sem našla sveženj listin, iz katerih sem posnela, da je hči sira Thomasa Abbotta. Osvetila sem se, kajti vzela sem te listine, med njimi tudi njen poročni list in neodpostano pismo njenemu očetu, v katerem opisuje svoje življenje in prosi odpuščanja. Vse to imam spravljeno. Zarimala sem se za njeno hčerko, katero je adoptirala njena gospodinja Hetheringtonova.

In nihče razen mene ni vedel, da je bila malo Molly Langtonova vnukinja bogatega sira Abbotta. Sir Thomas Abbott je iskal svojo hčerko. Vedela sem to. Toda našel je ni nikoli in tudi nena smrt mu je ostala prikrita. Zdaj

se zdi, da sta advokata nekaj zavala. Rada bi našla Molly Langtonovo, toda tudi če bi se jima to posrečilo, ne moreta brez mene ničesar do kazati. Gospa Hetheringtonova, razen mene edini človek na svetu, ki bi lahko pričal, je mrtva. Vse niti so torej v mojih rokah, gospod Hallam.

Hallam je nekaj časa molčal.

— In zdaj hočete listine prodati, a? Prikrimala je.

— Kako ste živel? Ste imeli privatne dohode? Najbolje bo, če poveste vse po pravici.

Znova je pritrdirila.

— Vse dohodek sem že pred leti izgubila. Od takrat — no, kaj bi vam pravila. Saj sva že govorila o kartah. Na svetu je vedno dovolj tepev, a karte znani imenito mešati.

— Ah! Na prekooceanskih parnih?

— To sem morala opustiti. Imela sem nekaj časa stanovanje v West Endu v Londonu.

— In zdaj ste v stiski?

— Da. Riskiral sem mnogo, zdaj moram pa plačevati. Danes me vržejo iz stanovanja, če...

Prikrimala je v ovalni črno vrvico okrog monokla.

— Pet tisoč je preveč, gospodična Farrova. Dam vam tisočak in tretjino zaslužka.

Odkimala je z glavo. Se predno je mogla spregovoriti, je segel Hallam po klobuku in rokavica.

— Ne dvomim, da si boste sami preskrbeli kje obed, gospodična Farrova. — Ozri se na njen mrtvaško bleidi obraz. — Mislim sem, da potrebujete denar nocoj, zdaj pa vidim, da sem se zmotil.

Bil je že pri vratih, ko je zaslišal zamolko stokanje. Bilo je, kakor da ječi ranjena zver. Vrnil se je k divanu.

— Vaša krutost je brezmejna, — je zašepetal. — Zdaj se lahko igrate z menoi, ko sem uničena. Sprejemam, sprejemam, kar mi ponujate.

Z zmagoščavnim nastavkom ji je vrgel Hallam v naročje dva bankovca po sto funtov, kateri je bil vzel iz listnice.

— Tu je ara. Ne bojim se, da mi prekrizate račune, ker sem edini človek, ki lahko kuje iz te zadeve kapital. Dejali ste, da sovražite Molly Langtonovo zavoljo preteklosti, ker je hči svoje matere. Mislim, da vam lahko obljubim zadostno protivrednost.

Juliji Farrovi so se zaiskrile oči.

— Kakšno? — je vprašala nestropno.

— Slučajno vem, — je odgovoril smeje, — da je bila Molly Langtonova zadnje čase zapletena v nekaj, kar je — hm, proti zakonom te dežele. To je afera, katere posledic se še zdaj boji.

Originalen patron je vsekakor kmaj 23 letni Edverd Majeram, ki je bil te dni v Old Baileyu v Angliji obsojen na smrt, pa je smrtni kazen smehljaje sprejeti in skoraj radostnega obraza zapatil sodno dvorano. Sodniki, služe in uradniki tamoznjega sodišča, ki so bili priče že neštevil smrtnih odsodb, so se moralni čuditi neverjetnemu cinizmu mladega ubijalca.

Majeram se je moral zagovarjati zaradi zločina umora. Obtožen je bil, da je umoril neko 23 letno dekle. V razpravno dvorano, je prišel skrbno in elegantly oblečen, moralni so mu kupili tudi svež ovratnik ter moderno kravato. Na polno dvorano, na zbor advokatov, na prepolne galerije, na detektive, sod-

Dohodki boksarske borbe — Dosedanji svetovni prvaki v boksu

Bruto dohodki borb Schmeling — Sharkey so znašali 749.900 netto pa 711.600 dollarjev. Vsak bokser dobi približno 177.900 dollarjev. Sharkey je imel srečo, da se je njegov menažer pred borbo pogrodil z boksarsko komisijo glede na pravilo o nizkem udarcu. Komisija je namreč glede na številne prejšnje boje, v katerih je imela zaradi nizkega udarca slabe izkušnje, sklenila, da se bokserju, ki se posluži tega udarca,

Schmeling se poslavila od matere pri odhodu v Ameriko

Po borbi Schmeling - Sharkey

je razgovarjal s svojim odvetnikom. Še nikoli ni dvoran videla zločinca s tako zlezno masko. Ko so porotniki vstopili v dvorano, je ostal popolnoma miren in hladen in tudi sodnika je poslušal, kakor da nima ž njim nobenega opravka, čeprav mu je preč tal smrtno odsodo. Po prečitanju odsobe se je okrenil k občinstvu, na obrazu pa mu je zaigral poreden nasmej.

Držnost berlinskih roparjev

Razburljiv lov za zločnici se je odigraval te dni v južnem predmetju Berlina. Dva vlončnika sta vdrila v stanovanje nekega mesarja, nista pa mogla izvršiti svojega načrta. Ker so u pravčno odkrili, sta zhežala po cesti, zasedovala od domačih nastavlencev in pasantov. Ko je varnostna straža po dolgem lovnu enega izmed krvcev prijela in ga hotela odvesti na stražnico, je bil na policijski oddelek napravljen drzen napad. Neki privatni avtomobil je privozil tik ob ploščniku in se ustavil pred korakov pred policistom. Iz voza je skočil neki moški in pristopil k uradniku, ki je držal vlončnika za roko, in preden se je ta zavedel, mu je nastavil revolver na čelo ter dvakrat ustrelil. Uradnik se je zgrudil na tla ves oblit s krvjo. Tretji strel je bil namenjen drugemu uradniku, ki pa se je bliskovito vrzel na zemljo in takoj ušel smrtni.

Oba zločinca sta porabila solosno zmedo, skočila v pripravljeni avto in se v divjem tempu odpeljala. Straža, ki je bila takoj alarmirana, je pričela takoi zločince zasledovati, venar pa je kmanu izgubila sled. Stanje obstreljenega uradnika ni smrtnoverno. Ranjena je bila tudi neka služkinja, ki se je precej porezala po obrazu in rokah, ko je skočila iz strahu pred zločinci skozi okno na dvorišče.

NOGAVICE z ŽIGOM

Načoljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše
Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Restavracija Hotel Štrukelj

toči od danes naprej v vrčkih

ZAGREBAČKO ČRNO PIVO

istovrstno kot se je točilo v zagrebškem pavilju na velesejmu.

Makulaturni papir kg à Dim 4 — prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Občina Ljubljana
Meetni pogrebeni zavod

Viktor Rohrmann kot oče in Roza Rohrmann kot mati naznaniata v svojem imenu s na ter hčerk pretučno vest, da je njučno ljubljeni sin, brat, in svak, gospod.

Josip Rohrmann
trgovski družabnik

dne 18. t. m. po kratkem, mukepočinem trpljenju, previden s svetotajstvom za umirajoče, v 44. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v Šteftek, dne 19. junija 1930. ob 1/2 6. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na kopališču k Sveti Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 18. junija 1930.

Mali oglašiek

Vsaka beseda 60 par. Plača se lahko tudi v znakah Za odgovor znakom — Na vprašanja brez znakove ne odgovarjam — Najmanjši oglaš. Din 5 —

Posečajte hotel-restavracijo

»Mariborski dvor« Oset

Prenočišča, garaže, kopalnice, avto

50/T

Za stavbe

vsakovrst suh tesan in žagan les, ladijska tla cena od daja Fran Šuštar, Dolenska cesta, telefon 2424.

60/T

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo, za stavbe ima stalna v zalogi Štefanija, dr. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 46, telefon Štev 2820.

47/T

Pek. pomočnik

pošten in zanesljiv, 23 let star, vajen vsakega dela, ki bi tudi raznašal pecivo, želi za takoj stalno mesto. Ivan Kaplan, Mirna peč, Dolensko.

1870

Posestvo

zidano poslopje s 3 sobami, kuhinjo, hlevom, lepim sadovnikom in vinogradom, skupaj 2 orale zemlje, tri minute od kolodvora v Polječanah, naprodaj za Din 75.000. Izve se v trgovini Rabič, Polječane.

1869

Mlada srna

se je izgubila; odda se proti nagradi v tovarni Krisper, Zg. Šiška.

1862

Enodružinska vila

na Bledu z lokalom, vrt, vodovod in elektriko ugodno naprodaj. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« pod »Vila na Bledu« 1861.

MODROCE

la afrik močno blago Din 240. — spodne modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2

Zahtevajte vzorce! 29/T

Železno vino

Iekarnaria dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepa oslabele, malokrvne, odrasle in otrocke.

58-T

Dežne plašče

in PELERINE pod nabavnimi cenami prodaja dokler trajata plašče — Jancigaj, Ljubljana, Tavčarjeva 1.

1864

Otroče čeveljčke

iz boksa od štev. 26—33 po Din 89. — prodaja Jancigaj, Tavčarjeva 1.

1865

Železne cevi

za ograjo, vsako množino, kupi Jancigaj, Ljubljana, Tavčarjeva 1.

1866

Čolni

se izposojujejo vsakomur ves

dan in tudi zvečer v Čolnarni na Ljubljani.

1867

Gramofonske plošče

skoraj nove, so zelo ugodno naprodaj. Ogleda se danes in jutri dopolne Stan in dom, Vila Horvat, pritiče, ob Tržaški cesti.

1871